

Το Αθέατο Μουσείο

The Unseen Museum

Η παράξενη ιστορία ενός κούρου από την Κρήτη

The strange story of a Cretan kouros

Χάλκινος κούρος μινωικού τύπου (ΕΑΜ Π 6284).
Μαζί του εκτίθεται το μολύβδινο μινωικό ειδώλιο
από την ανασκαφή του Χ. Τσούντα στον θολωτό τάφο
Κάμπου Μεσσηνίας (ΕΑΜ Π 3301). Περί το 1500 π.Χ.

Bronze Minoan-type statuette of male youth (NAM P 6284).
On display along with the Minoan made of lead figurine,
from Ch. Tsountas' excavation at the Kampos in Messenia
tholos tomb (NAM P 3301). Ca 1500 BC.

Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο απέκτησε πριν από έναν αιώνα με αγορά, ένα σπάνιας ομορφιάς χάλκινο αγαλμάτιδιο που αποδίδει τον μινωικό τύπο του λατρευτή. Ο τύπος αυτός είναι γνωστός από εκατοντάδες χάλκινα ανδρικά και γυναικεία ειδώλια, τα περισσότερα εκ των οποίων χρονολογούνται στη νεοανακτορική περίοδο (1700-1450 π.Χ.) και προέρχονται από οικισμούς, τάφους, ιερά κορυφής και κυρίως από τρία σπήλαια της Κρήτης: το Ιδαίον Άντρον, το Ψυχρό (Δικταϊόν Άντρον) και το σπήλαιο Σκοτεινού. Το ειδώλιο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου φέρεται να έχει βρεθεί στη Μίλατο των Μαλίων. Απεικονίζει τη γυμνή μορφή ενός νέου άνδρα που στέκεται όρθιος, φορά περιζώμα και κάμπτεται με τοξοειδή τρόπο την πλάτη προς τα πίσω. Το δεξί χέρι σηκώνεται στο ύψος του μετώπου και καταλήγει σε γροθιά, σχηματίζοντας τον χαρακτηριστικό μινωικό 'χαιρετισμό', που ερμηνεύεται ως λατρευτική χειρονομία. Το δεξί πόδι βρίσκεται μισό βήμα πιο πίσω από το αριστερό, επιτείνοντας την σωματική ένταση της στιγμής, το αιώνα «ιστάμενο τώρα» (nunc stans) της λατρείας. Σύμφωνα με κορυφαίους μελετητές της μινωικής εικονογραφίας, τα χάλκινα ειδώλια των λατρευτών απεικονίζουν τους ίδιους τους προσκυνητές ενώπιον της θεότητας.

Το ειδώλιο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου είναι κατασκευασμένο από κράμα χαλκού με μόλυβδο, που απαντάται στα έργα του είδους αυτού. Ωστόσο, η άδηλη προέλευσή του, η ασυνήθιστη φυσιοκρατική απόδοση ποικίλων λεπτομερειών, σε συνδυασμό με το μεγάλο του μέγεθος το καθιστούν μοναδικό και εγείρουν αμφιβολίες για τη γνησιότητά του. Η ανάδειξη του χάλκινου κούρου στο Αθέατο Μουσείο σηματοδοτεί την έναρξη της αναηλάφησης ενός παλιού γρίφου με τα σύγχρονα μέσα και τις μεθόδους της εποχής μας.

The National Archaeological Museum acquired a century ago by purchase, a bronze statuette of rare beauty that depicts the Minoan type of adorant. This type is known from hundreds of bronze male and female figurines, most of which date to the neo-palatial period (1700-1450 BC) and come from settlements, tombs, peak sanctuaries and mainly from three caves in Crete: Ida (Ideon Antron), Psychro (Dictaian Cave) and Skoteino. The figurine of the National Archaeological Museum is said to have been found in Milatos, near Malia. It depicts a standing, arching his back, male youth, almost nude wearing just a loincloth. The right hand, with closed fist, is raised to the forehead, in the characteristic Minoan 'greeting', which is interpreted as a gesture of worship. The right foot is half a step behind the left one, highlighting the physical intensity of the moment, the eternal «standing now» (nunc stans) of worship. According to leading scholars of Minoan iconography, the bronze figurines of worshipers depict the pilgrims themselves before the deity.

The statuette of the National Archaeological Museum is made of an alloy of copper with lead, which is encountered in many Minoan figurines. However, its unknown provenance, the unusual naturalistic rendering of various details, combined with its large size make it unique and raise doubts about its authenticity. The display of the bronze kouros in the Unseen Museum marks the re-examination of an old riddle employing modern means and methods of our time.

